pacjent.gov.pl

Jak zdiagnozować nowotwór

Data aktualizacji
2025-11-04

Przy leczeniu nowotworów liczy się czas. Potrzeba szybkiej i prawidłowej diagnozy. Lekarz podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) po zebraniu od Ciebie wywiadu zdrowotnego może zalecić dalszą diagnostykę w kierunku wykrywania nowotworów złośliwych.

> **Większość nowotworów na wczesnym etapie nie daje żadnych charakterystycznych objawów i dlatego tak ważna jest profilaktyka, w tym badania przesiewowe.**

Jakie są objawy nowotworu

Z powodu różnorodności grupy chorób nowotworowych ich objawy również mogą być bardzo odmienne.

Zgłoś się do lekarza podstawowej opieki medycznej, jeśli niepokoją Cię ogólne objawy, jak:

- gorączka o niewyjaśnionej przyczynie
- utrata wagi w krótkim czasie
- długotrwałe osłabienie i uczucie zmęczenia
- ból – może być pierwszym objawem niektórych nowotworów
- przewlekłe krwawienia i skłonność do siniaczeń i podbiegnięć krwawych – wynikają ze zmiany składu białka w osoczu krwi.

Mogą wystąpić objawy miejscowe, które są skutkiem ucisku lub zniszczenia tkanek, jak:

- zmiany na skórze – niegojące się rany, zmiana wyglądu lub rozmiaru znamion, przebarwienia
- krew w moczu lub stolcu
- biegunki, zaparcia, zaburzenia lub ból przy połykaniu
- ból podczas oddawania moczu, parcie na mocz
- nieprawidłowe krwawienie z dróg rodnych, krwawienie po menopauzie
- chrypka, która nie ustępuje pomimo leczenia
- przewlekły, niewyjaśniony kaszel, krwioplucie
- wciągnięcie brodawki sutkowej
- powiększone węzły chłonne
- wyczuwalny guz.

Podejrzenie nowotworu

Jeśli lekarz podejrzewa nowotwór, może wydać Ci Kartę Diagnostyki i Leczenia Onkologicznego (w skrócie DiLO), która pełni również rolę skierowania na kolejne badania i ewentualne leczenie.

Karta DiLO upoważnia do korzystania z tzw. szybkiej ścieżki diagnostyki i leczenia nowotworów złośliwych – pakietu onkologicznego. Karta jest własnością pacjenta. Może ją wystawić lekarz POZ,

specjalista w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej (AOS) lub w szpitalu. Nie może jej wystawić lekarz przyjmujący prywatnie.

Z kartą DiLO możesz podjąć dalsze badania i leczenie w placówkach, które mają umowę z NFZ. Od momentu zgłoszenia się do lekarza specjalisty do otrzymania diagnozy – potwierdzenia lub wykluczenia nowotworu – nie powinno minąć więcej niż 28 dni.

> **Nie potrzebujesz skierowania do onkologa klinicznego. Specjalista chirurgii onkologicznej wymaga skierowania (np. od lekarza podstawowej opieki zdrowotnej).**

Rozpoznanie nowotworu

Proces diagnostyczny w przypadku chorób nowotworowych zwykle składa się z:

- **wywiadu i badania klinicznego**
- **diagnostyki obrazowej**, np. rentgena (RTG), w tym mammografii, ultrasonografii (USG), tomografii komputerowej, badań endoskopowych, tomografii rezonansu magnetycznego (MRI), scyntygrafii, pozytronowej tomografii emisyjnej (PET)
- **badań biochemicznych** – morfologia może wskazywać np. na niedokrwistość, a określenie markerów nowotworowych może pomóc w wykrywaniu niektórych przypadków nowotworów
- **pobrania materiału, badania histopatologicznego** - najważniejszego i najpewniejszego badania, na którym opiera się decyzje o leczeniu. Lekarz patomorfolog ocenia pod mikroskopem pobrany materiał – fragment tkanki pobrany w wyniku biopsji lub guz wycięty podczas operacji. Badanie określa typ nowotworu, stopień złośliwości, stopień zaawansowania choroby. Niekiedy posiłkuje się badaniami molekularnymi.

O onkologii więcej dowiesz się na Narodowym Portalu Onkologicznym i w magazynie „Ze Zdrowiem” nr 17 „O onkologii po prostu”.

Korzystaj z Narodowego Portalu Onkologicznego.

Przeczytaj także

Profilaktyka nowotworów – czy można ustrzec się raka?

Profilaktyka polega na dbałości o swoje zdrowie, kiedy jesteśmy zdrowi. Sprawdzaj swój stan zdrowia, gdy czujesz się dobrze i nie masz żadnych dolegliwości. Stosuj zasady zdrowego stylu życia

O onkologii dla każdego

Choroby nowotworowe obecnie nazywane są cywilizacyjnymi. Aż 90-95% nowotworów wynika ze stylu życia. Duży wpływ na częstość ich występowania mają między innymi: brak aktywności fizycznej, używki, stres, zanieczyszczenie środowiska

Rak nie lubi zdrowej diety

W profilaktyce onkologicznej ogromne znaczenie ma zdrowy styl życia. Odpowiednio komponując posiłki, możesz zwiększyć swoje szanse na uniknięcie choroby nowotworowej